

BERLIJN - OP STAP LANGS DE PANKE

Wandelroute – Duitsland Deelstaten Berlin en Brandenburg – DR 2020.02

Deze Op Verkenning beschrijft een ca. 32 km lange lijnwandeling langs het riviertje de Panke in Berlijn. Beginpunt: Berlin Hauptbahnhof; eindpunt: in Bernau-bei-Berlin, deelstaat Brandenburg. De wandeling is eenvoudig over twee dagen te verdelen dankzij de S-Bahn stations langs de Pankeweg.

De wandelroute is op de kaart te bekijken via: [Berlijn - op stap langs de Panke - Route](#).

De foto's zijn te bekijken via: [Berlijn - op stap langs de Panke in foto's](#).

De verdeling verhard/onverhard van het wandelgedeelte is ongeveer 80/20%.

OV naar en van de stations in Berlijn

Raadpleeg www.nsinternational.nl of de website van Deutsche Bahn: www.bahn.de.

OV-apps voor het OV in Berlijn

- *BVG Fahrinfo* (iOS, Android)
Gratis app waarmee je ook tickets kunt kopen.
- *VBB – Bus & Bahn*
Gratis app waarmee je ook tickets kunt kopen, ook voor bus en trein in de regio Brandenburg waar de wandeling eindigt.
- *Berlin Liniennetz S und U-Bahn*
Gratis app

De **Pankeweg** vormt het noordelijk deel van de **Nord-Süd-Weg**, een van de twintig Berlijnse hoofdroutes voor wandelaar en fietser. Het netwerk heeft een totale lengte van ca. 550 km. De zuidelijke route van de **Nord-Süd-Weg** begint in het door Berlijn opgeslokte dorp Marienfelde, precies op de grens van stadsstaat Berlijn met de deelstaat Brandenburg. Informatie over het netwerk en de verschillende wandelwegen: [Berlin - 20 grüne Hauptwege](#).

Wij begonnen het ca. 25 km lange zuidelijke stuk van de **Nord-Süd-Weg** naar Berlin Hauptbahnhof op het S-Bahnhof Lichtenrade. *Wandel- en routebeschrijving S-Bhf Lichtenrade – Berlin Hauptbahnhof staan in de loop van april op de Rover-website.*

Afbeelding links: de gehele Nord-Süd-Weg, exclusief het deel van de Pankeweg van de grens stadstaat tot Bernau. De markering bestaat uit een witte 5 in een blauw veld. Op het stuk van de noordelijke grens door Brandenburg tot in Bernau is het veld rood.

Overige informatie

- <https://weddingweiser.de/raus-aus-dem-wedding-pankeweg-uber-buch-nach-bernau>
- <https://weddingweiser.de/pankeweg-vom-gesundbrunnen-bis-zur-quelle> (overzichtskaartjes)
- www.deutschlandfunk.de/immer-an-der-panke-lang.1242.de.html?dram:article_id=189425

Wandelroute

1. Stap uit op Berlin Hauptbahnhof en verlaat het via de uitgang naar de Washingtonplatz, LA, aan het eind LA, over de Hugo Preußbrücke. Direct na de brug trap tegen de gevel van de bebouwing af naar links en met het water van de Humboldthafen links richting spoorviaduct lopen. Voor het spoorviaduct naar rechts en bij de eerste mogelijkheid naar links, Alexanderufer.

Op de hoek van de eerste bocht staat een aan de 14-jarige Günter Litfin gewijde gedenksteen. Hij werd op 24 augustus 1961 als eerste slachtoffer van de Berlijnse tweedeling dood geschoten toen hij de Humboldthafen probeerde over te zwemmen om naar West-Berlijn te vluchten.

2. In februari 2020 was een deel van het oeverpad gedurende een nog onbekende periode voor wandelaars afgesloten. Wandel in dat geval via het voetpad rechts van de gelijknamige, parallelle straat.
3. Steek de drukke Invalidenstraße ter hoogte van de Sandkrugbrücke over en loop met het water links verder. Al snel volgt het Invalidenfriedhof. Over dit mooie oude kerkhof lopen verschillende wandelpaden.

Invalidenfriedhof met op de achtergrond delen van de zogeheten Hintermauer; de achterkant van de muur aan de Oost-Berlijnse zijde

4. Steek het kerkhof in de lengterichting over en vervolg de wandeling met het water links.

Aan het eind van de Kielerstraße staat een vroegere wachttoren van waaruit de DDR de Muur bewaakte. Op de voorkant is een gedenkplaat aangebracht ter herinnering aan Lifting en alle anderen die het slachtoffer werden van de Berliner Mauer.

5. De brede Kielerstraße is tot medio 2021 in gebruik als een langwerpige bouwterrein voor de aanleg van de Golda-Meir-Steg (fiets- en wandelbrug). Loop tot einde bouwtijd rechts

om de bouwplaats heen.

Impressie en kaartje ontleend aan de website van de Senatsverwaltung für Umwelt, Verkehr und Klimaschutz. Op de tekening loopt de Pankeweg loopt links van het water; op het kaartje rechts

6. Ga voor de houten Seller Brücke RA. Volgt vanaf hier de markering van de Pankeweg.

Aan de overzijde van de Chausseestraße bevindt zich het ondergrondse punt waar de Nordpanke aftakt van de Südpanke.

Uitmonding van de Nordpanke in de Nordhafen Vorbecken

7. Na ruim 4 km kruist de Pankeweg de Schönstedtstraße. Ga hier naar links de brug over naar Café Dujardin voor lunch, koffie of thee (Uferstraße 12); Dujardin is op alle dagen geopend. Na bijna 5 km: ga om de brede Badstraße over te steken naar links de brug over, steek bij de verkeerslichten over en volg aan de overkant het kronkelende pad tussen de bebouwing, kruis de Panke en ga LA. *Metten rechts van het pad bevindt zich het prachtige gebouw van de Bibliothek am Luisenbad; met daarnaast Café Luise (op alle dagen vanaf 12 uur geopend).*

Bijgebouw links de Bibliothek am Luisenbad

8. Na ruim 6,5 km verspringt de Pankeweg naar de andere oever. Pad komt kort daarna uit op de Kühnemannstraße, RA. Na de brug over de Panke overgaand in de Nordbahnstraße. Op de kruising met de Wilhelm-Kuhr-Straße, LA over het gelijknamige fietspad onder de spoorbaan door. *Hier kruist de Pankeweg het verloop van de Berlijnse Muur en gaat Oost-Berlijn binnen. Wie goed kijkt ziet hier nog verschillende resten van de muur, zoals de Kolonnenweg met verlichtingsmasten.*
9. In de driehoek Am Bürgerpark LA (2x) en ga na de brug RA om langs de Panke verder te lopen. Verderop in het Bürgerpark Pankow verspringt de Pankeweg naar de andere oever, kruist bij de verkeerslichten de Schönholzerstraße en gaat verder door de Parkstraße. Ga na huisnr. 55 LA, Elisabethweg, steek de Ossietzkystraße over en wandel verder met de Panke aan de linkerhand.
10. Na het oversteken van de Pasewalker Straße voert de Pankeweg links langs een aantal Karpfenteichen – km 11 tot 12.

Het verkeerslawaaai van de A114 is hier hinderlijk te noemen ondanks de snelheidsverlaging tot 80 km/h.

Karpfenteich

11. Kort na het oversteken van de Bahnhofstraße draaien Panke en pad langzaam naar links. Ga bij het tweede paadje LA (*) en meteen RA, Ferdinand Buisson Straße. RD te midden van de volkstuinten (Kleingarten) tot de schuin kruisende Hebammensteig, RA naar boven en via de Hebammensteigbrücke hoog de autoweg over.

() De Pankeweg gaat weliswaar RD, vanwege de vervanging van de verderop gelegen Königsteinbrücke over de A114 is het noodzakelijk eerder het pad tussen de uitgestrekte volkstuinten te verlaten. Deze werkzaamheden duren tot eind 2021 – Zie de kaart op pag. 7.*
12. Aan de andere kant van de A114 LA, Burgwallstraße, Op de kruising met de Freischützstraße LA; gaat na het oversteken van het zijbeekje Laake over in de Fleischlenstraße en buigt naar rechts.
13. LA op de Wolkensteinstraße. Volg nu weer de markering. Een kleine km voor S-Bhf Buch gaat de markering RA. Ga echter RD om snel aan de achterzijde van het S-Bahn station te komen. De S2 naar Lichtenrade rijdt via het centrum van Berlijn.

Tweede dag

1. Verlaat S-Bhf Buch aan de stadszijde en wandel enkele tientallen meters RD tot voorbij het links gelegen parkeerterrein. Ga met de markering vervolgens LA. Vlak voor de Witbergstraße gaat de Pankeweg LA door de passage van het winkelcentrum. *Bij de Backstube is het goed koffiedrinken (alle dagen geopend).* Steek genoemde straat over en wandel via het Schloßpark verder.

Schloßpark Buch

2. Na een kleine 2 km gaat de markering bij het eind van Straße 5 naar rechts. Sla echter na de Panke te zijn gekruist LA en loop via het onverharde pad rechts van de Panke verder. Ga verderop via een bruggetje terug naar de andere oever. *Enkele meters voor het onverharde pad aantakt op de Triftstraße passeren we de grens tussen de stadstaat Berlijn en de deelstaat Brandenburg.*

We verlaten Berlijn - Welkom in Brandenburg

3. Steek de Bahnhofstraße over en loop met de markering RD. *Ga voor een bezoekje aan het Goethepark, S-Bhf Röntgental en een eventuele consumptie bij Kaffeehaus Madlen op de Bahnhofstraße LA. Het koffiehuis is op alle dagen geopend.*
4. Tot oktober 2019 was het ter hoogte van de aftakking van de Wiesenweg van de Straße der Jugend fors omlopen vanwege een te bouwvallige brug over de Dransebach. De nieuwe brug verbindt de Straße der Jugend met de Schönerlinder Straße.

Kijk voor een foto impressie van het plaatsen van de nieuwe brug over de Dransebach op:

[Oktober 2019 - Twee nieuwe bruggen in Panketal](#) – Bron: MOZ.de Märkisches Medienhaus GmbH & Co.

5. Na iets meer dan 29 km komt de Pankeweg uit op de L200, de Weißenseer Straße, RA, en even later LA, Hesselweg. Deze vertakt zich bij de oversteek van de Panke. De linker tak voert langs een uitgestrekt complex volkstuinen, Neuen Garten.

Vanaf de Neuen Garten is de 66m hoge toren (inclusief spits) van de Herz-Jesu-Kirche niet te missen.

6. De Neuen Garten komt uit op de Bahnhofplatz; ga onder het spoorviaduct door. Ga voor het station meteen daarna naar links (einde Pankeweg) of verken het interessante stadje dat een grotendeels ommuurd centrum heeft. *De route op [Afstandmeten.nl](#) maakt een leuk ommetje door het centrum.*

Behalve bezienswaardigheden als de stadsmuur, de eeuwenoude St. Marienkirche (bouw-tijd 14^e eeuw tot 1519) is de op de monumentenlijst staande Plattenbau een bijzonder fenomeen (zie: [Monumentale Plattenbau in Bernau bei Berlin](#)).

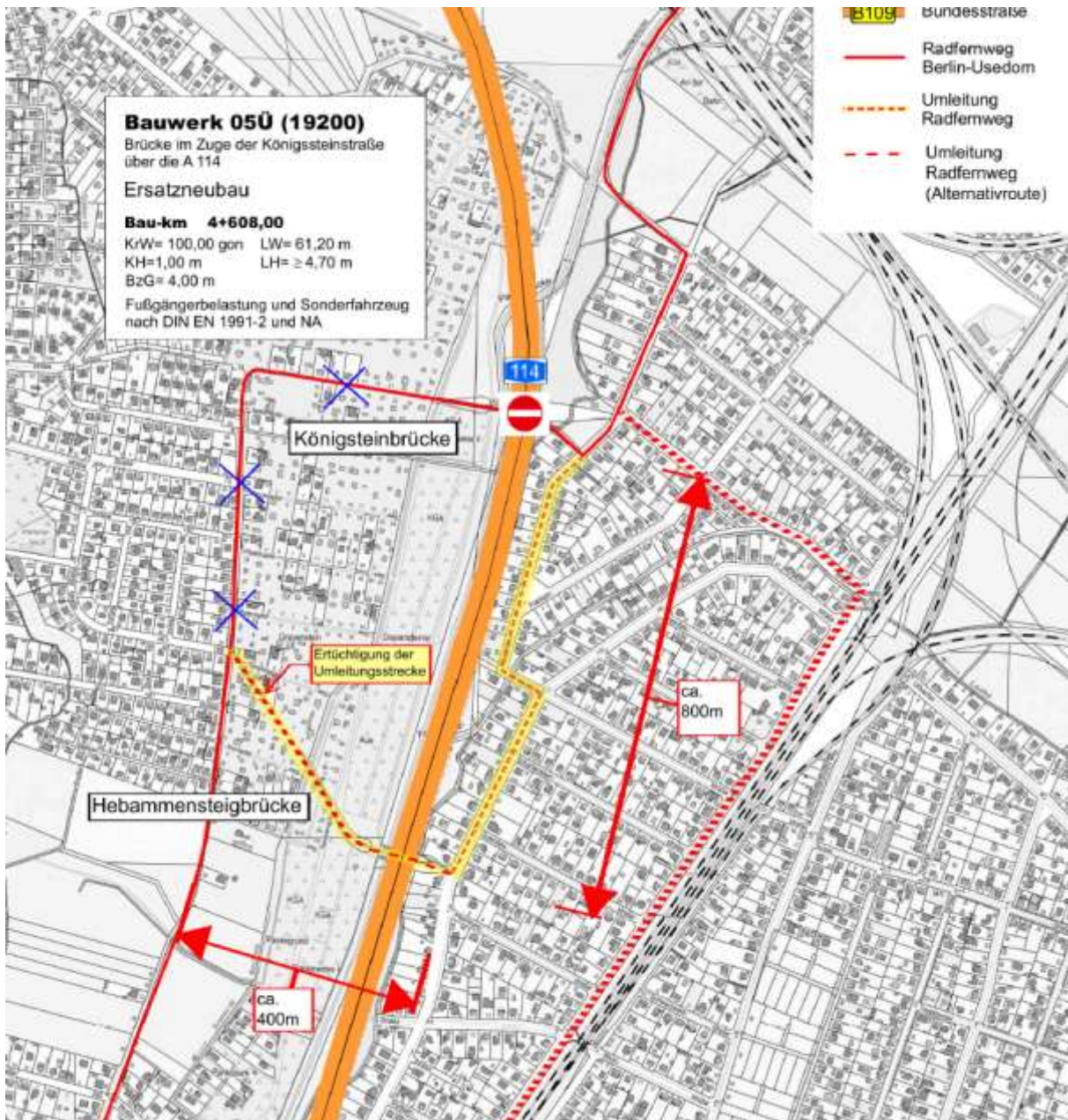
© Foto: dpa/Bernd Settnik – Bron: MOZ.de Märkisches Medienhaus GmbH & Co

LA = linksaf, RA = rechtsaf, RD = rechtdoor.

Horeca

Behalve de in de routebeschrijving al genoemde horecagelegenheden zijn er in alle stadsdelen en dorpen cafés en restaurants te vinden. In Berlijn zelf is de keuze overdadig, maar ook in Bernau is er voor elk wat wils.

2020.03.02

Vervanging van de Königsteinbrücke – Tijdelijke route Pankeweg tot eind 2021 via de Hebammensteigbrücke